

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂRE nr. 34

din 25 ianuarie 2017

Cu adresa nr./DIJ/2016, Inspecția Judiciară a înaintat Consiliului Superior al Magistraturii raportul prin care s-a dispus sesizarea Secției pentru judecători pentru a stabili dacă doamna X, judecător în cadrul Curții de Apel Y, a încălcat dispozițiile art.18 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/24.08.2005.

Analizând lucrarea nr./DIJ/2016 și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători reține următoarele:

Prin rezoluția Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii din data de 7.09.2016, s-a dispus înaintarea sesizării formulate de domnii judecători W și W1 la Inspecția Judiciară pentru efectuarea verificărilor referitoare la posibila încălcarea a Codului deontologic de către doamna X, judecător în cadrul Curții de Apel Y.

Sesizarea a fost înregistrată la Inspecția Judiciară la data de 8.09.2016 sub numărul de mai sus.

În cuprinsul sesizării s-a arătat că, în cadrul controlului efectuat de Inspecția Judiciară la Curtea de Apel Y și la instanțele arondate, doamna judecător X, persoană care nu deține nicio funcție de conducere în cadrul Curții de Apel Y și nu este membru în Comisia de evaluare constituită la nivelul instanței, și-a exprimat opinia referitor la

modalitatea de exercitare a atribuțiilor manageriale de către președintele și vicepreședintele Tribunalului Z, susținerile acestora fiind reținute în Raportul nr./DIJ/2016 din data de 10.06.2016 .

Astfel, petenții au susținut că doamna judecător a afirmat că, prin modalitatea de exercitare a atribuțiilor manageriale, starea tribunalului s-a deteriorat vizibil, iar această situație a contribuit la sancționarea disciplinară a unui număr mare de judecători din cadrul instanței.

Totodată, petenții au mai susținut că afirmațiile doamnei judecător nu se regăsesc nici în acțiunile disciplinare exercitate împotriva unor judecători din cadrul Tribunalului Z și nici în Hotărârile Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, prin care s-a dispus sancționarea unor judecători din cadrul instanței.

În cauză s-au efectuat verificări preliminare, în limitele de competență permise de dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind administrată proba cu înscrisuri.

Doamna judecător X nu a solicitat administrarea de probe, înaintând prin e-mail doar precizări referitoare la contextul în care a exprimat punctul de vedere față de care domnii judecători W și W1 solicită să se rețină încălcarea normelor Codului deontologic.

Verificările au fost finalizate la data de 29 noiembrie 2016.

Prin raportul nr./DIJ/2016 Inspecția Judiciară a dispus sesizarea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii pentru a stabili dacă, în cauză, doamna X, judecător în cadrul Curții de Apel Y, a încălcat dispozițiile art.18 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 28/24.08.2005.

Secția pentru judecători apreciază că nu există indicii cu privire la încălcarea de către doamna X, judecător în cadrul Curții de Apel Y, a dispozițiilor art.18 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/24.08.2005, având în vedere următoarele argumente:

Standardele de conduită aplicabile magistraților - judecători și procurori- reies din valorile justiției, bazate pe dreptate și echitate. Acest lucru cere magistratului un comportament de mare responsabilitate atât față de sine însuși, față de părți, dar și de întreaga societate.

Deontologia magistratului se bazează pe valorile pe care acesta trebuie să le aibă la bază în activitatea sa profesională.

Potrivit dispozițiilor art.90 alin. (2) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, *„relațiile judecătorilor și procurorilor la locul de muncă și în societate se bazează pe respect și bună-credință”*.

Potrivit art. 18 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor dispune că *„judecătorii și procurorii nu își pot exprima părerea cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor lor.”*

Pentru a putea reține o încălcare a normelor deontologice menționate se impune a fi analizate dispozițiile legale care reglementează dreptul la liberă exprimare, dar și aspectele referitoare la obligația de rezervă ce incumbă judecătorilor.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Constituția României, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, scris, imagini, sunete sau alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile”, însă, potrivit alin. (6) al articolului menționat, “libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

Aceleași limitări ale dreptului fundamental al libertății de exprimare sunt prevăzute de art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit căruia, acest drept poate fi supus unor restrângeri determinate, printre altele, și de necesitatea protejării reputației sau drepturilor altei persoane.

Deși dreptul la liberă exprimare este garantat atât constituțional, cât și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat că o persoană care îndeplinește o funcție publică, a acceptat anumite restricții ale exercițiului libertății de exprimare, restricții care sunt

inerente însăși acestei funcții (Hotărârea CEDO din 3 mai 1988 dată în cauza Morissens contra Belgia).

La Norma 4 din cadrul Principiilor de la Bangalore cu privire la conduita judiciară (2002) sunt prevăzute următoarele recomandări: „4.2. Fiind conștient că se află permanent în vizorul ochiului public, Judecătorul (judecătoria) trebuie să accepte, de bunăvoie și fără constrângeri, anumite renunțări care, cetățeanului de rând i-ar părea o povară. Chiar și în viața particulară, judecătorul (judecătoria) se va comporta astfel încât să nu impieteze asupra demnității funcției sale. (...) 4.6. Judecătorul (judecătoria), ca orice alt cetățean, are dreptul la libertatea de exprimare, libertatea convingerilor, libertatea de asociere, de a forma grupuri, dar, își va exercita aceste drepturi în așa fel încât să nu prejudicieze demnitatea funcției judecătorești sau imparțialitatea și independența puterii judecătorești”.

Una dintre restricțiile libertății de exprimare a magistraților este prevăzută de art. 18 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr. 328/24.08.2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit căruia, „Judecătorii și procurorii nu își pot exprima părerea cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor lor”.

În aprecierea existenței unor indicii cu privire la încălcarea normei deontologice menționate anterior se impune o analiză a situației de fapt și prin raportare la dispozițiile legale care reglementează atribuțiile ce revin președintelui curții de apel, dar și aspectele referitoare la modalitatea de efectuare a controlului privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor, ce decurg din legi și regulamente, de către conducerea instanței sau parchetului, control realizat de către inspectorii judiciari.

Astfel, conform dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. a), b), c) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, președintele curții de apel exercită prerogative manageriale în scopul organizării eficiente a activității curții, precum și atribuții de coordonare și control privind administrarea curții de apel și a instanțelor din circumscripție, după cum urmează:

a) ia măsuri pentru organizarea și buna funcționare a instanței pe care o conduce, precum și a activității instanțelor din circumscripția curții de apel;

b) organizează și coordonează controlul administrării curții de apel și al instanțelor din circumscripția acesteia;

c) asigură și verifică, personal sau prin intermediul vicepreședintelui ori al altor judecători pe care îi desemnează în acest scop, respectarea obligațiilor legale, a regulamentelor, a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii date în conformitate cu legea, a hotărârilor adunărilor generale și ale colegiilor de conducere, de către judecători și personalul auxiliar de specialitate, la toate instanțele din circumscripție.

Totodată, dispozițiile art. 57 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară stabilesc că, în cadrul controlului privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor, ce decurg din legi și regulamente, de către conducerea instanței sau parchetului, „se verifică modul de îndeplinire de către judecătorii și procurorii cu funcții de conducere a atribuțiilor manageriale de planificare, organizare, coordonare, control-reglare și comunicare, precum și respectarea obligațiilor prevăzute de legi și regulamente pentru a asigura buna funcționare a instanței sau a parchetului și calitatea corespunzătoare a serviciului public.”

În cauza de față, ceea ce i se impută, în principal, doamnei judecător X este felul în care aceasta a înțeles să relateze o serie de aspecte referitoare la modalitatea de exercitare a atribuțiilor manageriale de către conducerea Tribunalului Z prin președinte W și vicepreședinte W1.

Referitor la acest aspect, Secția reține că, prin Ordinul nr. ... din 17 februarie 2016 al Inspectorului-șef al Inspekției Judiciare din cadrul Consiliul Superior al Magistraturii, în temeiul art. 7 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspekției Judiciare și art. 61 din Regulamentului privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, aprobat prin Hotărârea nr. 1027/2012 a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a dispus efectuarea unui control la Curtea de Apel Y și instanțele arondate, fiind stabilite obiectivele controlului, componența echipei de control, perioada verificată și perioada de efectuare a verificărilor.

Acastă lucrare a fost înregistrată la Inspekția Judiciară – Direcția de inspecție judiciară pentru judecători la data de 17.02.2016 sub nr. /DIJ/2016.

Potrivit ordinului menționat, obiectivul controlului a vizat verificarea modului de îndeplinire de către judecătorii cu funcții de conducere a atribuțiilor manageriale de planificare, organizare, coordonare, control-reglare și comunicare, precum și respectarea obligațiilor prevăzute de legi și regulamente, pentru a asigura buna funcționare a instanțelor și calitatea corespunzătoare a serviciului public la Curtea de Apel Y și la instanțele arondate.

Controlul a avut în vedere activitatea desfășurată de către instanțe începând cu data de 1 ianuarie 2014 și până la data efectuării verificărilor, respectiv perioada 28.03.2016 - 22.04.2016.

În cadrul verificărilor efectuate la Curtea de Apel Y, echipa de inspectori a purtat discuții cu doamna judecător X, persoană care a deținut funcția de președinte al Curții de Apel Y până la data de 01.01.2015 (inclusiv perioada anului 2014, vizată de control).

Doamna judecător X a exprimat în scris un punct de vedere cu privire la modalitatea de exercitare a atribuțiilor manageriale de către conducerea Tribunalului Z (președinte W, vicepreședinte W1).

În cuprinsul notei de relații menționate, doamna judecător X a precizat că, în perioada exercitării atribuțiilor manageriale de către președintele Tribunalului Z, – judecător W și de către vicepreședintele instanței – judecător W1, *„starea instanței s-a deteriorat vizibil, renunțându-se treptat la procedurile de lucru existente în instanță, cu referire specială la metodele de evaluare/control a activității proprii a Tribunalului, dar și a instanțelor din rața de activitate a tribunalului”*.

Astfel, a arătat că, *„la nivelul Tribunalului Z, nu au existat nici un fel de inițiative proprii, în sensul fixării unor obiective pe termen scurt sau lung pentru instanță și instanțele arondate tribunalului, respectiv niciun fel de evaluări/verificări asupra activității proprii și a instanțelor arondate, toate acțiunile tribunalului fiind determinate/declanșate exclusiv ca urmare a sesizărilor Curții de Apel Y, în urma identificării unor vulnerabilități în activitatea instanțelor cărășene, cu ocazia evaluărilor efectuate de la nivelul Curții de Apel Y”*.

S-a mai arătat că, deși în urma acestor demersuri, Tribunalul Z a elaborat un „Plan de măsuri” pentru eliminarea deficiențelor constatate la nivelul Curții, măsurile preconizate de tribunal pentru

înlăturarea deficiențelor și creșterea calității activității instanțelor nu au fost implementate, în poșta comunicărilor transmise Curții, în sensul că deficiențele au fost eliminate.

Doamna judecător X a apreciat că situația creată la acest tribunal a culminat cu sancționarea disciplinară a unui număr excesiv de judecători, natura și conținutul abaterilor disciplinare punând în evidență deficiențele constatate la nivelul conducerii Tribunalului, referitor la activitatea președintelui și a vicepreședintelui instanței. În opinia doamnei judecător, o astfel de situație ar fi putut fi evitată printr-o evaluare periodică a respectării termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești, a modului de respectare a repartizării aleatorii a dosarelor, a modului de evidențiere în ECRIS a modului de colectare și raportare a datelor statistice semnificative, a modului de respectare a dispozițiilor relative la circuitul dosarelor, durata de soluționare a acestora ș.a.

Doamna judecător X a mai precizat că în ceea ce privește comunicarea dintre Tribunalul Z și Curtea de Apel Y, aceasta nu a fost una comparabilă celei existente cu celelalte două tribunale, Tribunalul Z lăsând impresia că nu are nici un fel de problemă și, deci, nici nevoi de consultare. Se susține că principala cauză a situației generate a fost apreciată de conducerea curții de apel ca fiind aceea că președintele tribunalului și-a delegat aproape total problemele de conducere curentă a instanței în favoarea vicepreședintelui instanței, fără a verifica în prealabil capacitatea acestuia de gestionare a activității instanței, inclusiv modu în care vicepreședintele instanței își îndeplinește propriile atribuții.

Punctul de vedere al doamnei judecător cu privire la modalitatea de exercitare a atribuțiilor manageriale de către președintele și vicepreședintele Tribunalului Z a fost menționat în actul de control, la pagina 79.

Raportul de control nr. /DIJ/2016 a fost înaintat Consiliului Superior al Magistraturii la data de 15.06.2016 și a fost aprobat prin Hotărârea nr. /14.07.2016 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, prin care au fost aprobate și măsurile propuse de Inspekția Judiciară.

Prin Hotărârile nr. /14.07.2016 și nr. ... /14.07.2016 ale Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a dispus revocarea din funcția de președinte al Tribunalului Z a domnului judecător W și din funcția de vicepreședinte al aceleiași instanțe a doamnei judecător W1.

Ulterior, prin Hotărârea nr. /19.09.2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, s-a respins contestația formulată de domnul judecător W împotriva

Hotărâri nr. /14.07.2016 a Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin Hotărârea nr. ... /19.09.2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, s-a admis contestația formulată de doamna judecător W1 împotriva Hotărâri nr. /14.07.2016 a Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii și, în consecință, s-a dispus repunerea magistratului în funcția de vicepreședinte al Tribunalului Z, începând cu data de 20.09.2016.

Față de contextul descris anterior, Secția apreciază că punctul de vedere exprimat de doamna judecător X în cadrul verificărilor efectuate de către echipa de inspectori judiciari nu se circumscrie unei încălcări a normelor Codului deontologic, ci reprezintă concluzii formulate urmare a exercitării atribuțiilor specifice funcției de președinte al Curții de Apel Y, într-o perioada care s-a suprapus, parțial, cu perioada stabilită pentru efectuarea controlului privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Tribunalului Z.

Doamna judecător X, prin relațiile furnizate, nu a făcut altceva decât să transmită informații, urmare a unei solicitări, în virtutea obligațiilor ce-i reveneau în calitate de fost președinte al Curții de Apel Y, fără a face aprecieri personale cu privire la domnul judecător W și la doamna judecător W1.

De altfel, doamna judecător X a menționat în cuprinsul notei de relații faptul că aspectele relatate rezultă și din compararea activității Tribunalului Z cu activitatea Tribunalului Z1, din informările înaintate Curții de către Tribunalul Z, precum și din informările întocmite la nivelul Curții de Apel Y ce cuprind și rezultatele evaluărilor periodice efectuate la Tribunalul Z.

Mai mult decât atât, concluziile raportului de control vizând activitatea managerială a conducerii Tribunalului Z au avut în vedere, în principal, constatările inspectorilor judiciari ca urmare a verificărilor directe efectuate de inspectorii judiciari, opinia doamnei judecător X neconstituind un element determinant și singular în aprecierea situației concrete.

Relevant este și faptul că propunerile Inspecției Judiciare cuprinse în raportul de control menționat au fost însușite de Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al

Magistraturii, care a dispus măsurile apreciate ca necesare în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor manageriale de către conducerea Tribunalului Z.

În acest context, nu se poate reține că, prin referirile făcute de doamna judecător X în cuprinsul notei de relații date în fața inspectorilor judiciari care efectuau un control la nivelul Curții de Apel Y și a instanțelor arondate, au fost depășite limitele unei exprimări care trebuie să se raporteze la obligația de rezervă, cu respectarea dreptului persoanei la propria imagine, la onoare și la reputație.

Prin exprimarea de către magistratul X, în calitate de fost președinte al Curții de Apel Y, a propriei opinii, argumentate și bazate pe informații concrete, fără a prezenta într-un mod distorsionat și subiectiv aspectele activității conducerii Tribunalului Z nu s-au creat, în ochii unui observator rezonabil, (persoană de bună-credință, dezinteresată și informată) îndoieli cu privire probitatea profesională și reputația domnului judecător W și a doamnei judecător W1.

Secția de judecători apreciază că din probele administrate de către Inspekția Judiciară, nu rezultă, în mod obiectiv, faptul că atitudinea doamnei judecător X s-ar fi poziționat în afara standardelor de conduită impuse de statutul profesiei. Percepția subiectivă a domnului judecător W și a doamnei judecător W1 în sensul că argumentele expuse de doamna judecător X în cuprinsul raportului ar fi fost de natură a leza demnitatea magistraților vizati, nu este suficientă și concludentă pentru a reține în mod automat o încălcare a normelor deontologice.

În considerarea celor de mai sus, Secția reține că atitudinea doamnei judecător X nu se circumscrie actelor ilicite prevăzute în normele invocate din Codul deontologic al magistratului și, privite din prisma unor observatori rezonabili, externi relației interumane configurate în cauză, acestea nu creează percepția unei depășiri a puterii conferite de lege.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 36¹ alin.(6) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea nr. 326/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru judecători va constata că nu există indicii privind încălcarea de către doamna X, judecător în cadrul Curții de Apel Y, a dispozițiilor art. 18

alin.(2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, și pe cale de consecință va dispune respingerea sesizării.

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 – Constată că nu există indicii privind încălcarea de către doamna X, judecător în cadrul Curții de Apel Y, a dispozițiilor art. 18 alin.(2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/24.08.2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 815/08.09.2005, și pe cale de consecință dispune respingerea sesizării.

Art.2 - Prezenta Hotărâre nr. 34/25.01.2017 se comunică doamnei X, judecător în cadrul Curții de Apel Y, Direcției resurse umane și organizare și Inspecției Judiciare.

Dată în București, la data de 25 ianuarie 2017.

Președinte,

